

Az erdei szalonka (*Scolopax rusticola*) kis léptékű élőhely-használatának vizsgálata

Készítette: Bódi Barbara

NV97T3

Bsc., nappali tagozat

Szakdolgozatomban az erdei szalonka kisléptékű élőhely- használatának a vizsgálatával foglalkoztam. Vizsgálatom során a Gödöllő külterületén (Babatpusztán) megjelölt 14 erdei szalonka GPS telemetriai adatait dolgoztam fel. A kutatásom a nappali pihenés és az éjszakai táplálkozás során használt területeik nagyságára (ha), azok közötti távolságokra, valamint a vonulásuk során azonos területekre való visszatérési gyakoriságukra voltam kíváncsi.

Az eredményeim azt igazolták, hogy az erdei szalonkák általánosságban viszonylag kis területeket használnak, a területhasználatuk viszont a nappali és az éjszakai időszakok között szignifikáns eltérést mutatott. Az 50%-os előfordulási arányú nappali pihenőterületeik átlagosan 9,72 ha- os területek, a 95%-os előfordulási területeik pedig 41,78 ha-osak voltak. Ezek a területek fedettebb, bokros- és erdős területek voltak. Az 50%-os előfordulási arányú éjszakai táplálkozóterületeik átlagosan 21,79 ha-os területek, a 95%-os előfordulási területeik pedig 93,77 ha-osak voltak. Ezek a területek pedig döntő többségben nyílt gyepek, és legelők voltak.

Ezenfelül a GPS adatok arra is rávilágítottak, hogy a madarak rendszeresen váltogatják a nappali pihenő- és az éjszakai táplálkozóterületeiket. A szalonkák által leggyakrabban megtett távolságok a nappali és az éjszakai területeik között 0,27–2 km között mozogtak. Míg a legkisebb elmozdulást az AF8-as szalonkánál tapasztaltam, mivel mindössze 5,66 m-t mozdult el, addig a legnagyobb távolságot viszont az AM2-es egyed tette meg összesen 4,73 km-t. Ezen adatok alapján két fő helyi mozgásmintázatot figyeltem meg. Voltak olyan egyedek, amik stabil, azaz helyben maradó mozgást (átlagosan 1 km-nél kisebb elmozdulás) végeztek, és voltak a területváltogató, aktívabb mozgást (átlagosan 1 km-nél nagyobb elmozdulás) végzők.

Elemzéseim során azt találtam, hogy az erdei szalonkák nagyfokú területhűséget mutattak, a 14 jelölt madár közül 9 egyed (az egyedek 64%-a) legalább egyszer visszatért a jelölési területére. Viszont volt két olyan egyed is (AM2, AX3), amik a nyomon követett időszak során háromszor is visszalátogattak a jelölési területre (Babatpusztára). Az AM2-es

egyed mind a tavaszi, mind az őszi vonulása során megjelent a jelölési területén. Arra a következtetésre jutottam, hogy a madarak számára a területhűség kialakulása az egyik legbiztonságosabb túlélési stratégiát jelentheti, hiszen azzal sok energiát megspórolhatnak, ha egy olyan területre látogatnak vissza, amit már jól ismernek, mert így minimalizálni tudják az esetleges ismeretlen veszélyforrások kockázatát, mint pl.: ragadozók elkerülése. Az erdei szalonkák ugyanakkor képesek eltérni a már megszokott útvonalaitól, főleg, ha az időjárási körülmények megkövetelik azt.